

Příloha č. 1: Konkrétní realizace a hodnocení činnosti společnosti v roce 2003

TyfloCentrum Brno, o.p.s. působí ve dvou důležitých oblastech:

1. v oblasti sociálních služeb těžce zrakově postiženým, kteří se z nejrůznějších důvodů těžko integrují do společnosti. V této oblasti máme několik programů:

- a. program pro mladé nevidomé a slabozraké, kterým se nepodařilo po studiích nalézt pracovní uplatnění (kurzy sociální komunikace, pracovně právní poradenství + vzdělávací kurzy, viz. c.);
- b. program pro seniory s těžkým zrakovým handicapem (terénní sociální práce, geriatrické přednášky, zapojení do volnočasových aktivit, viz. d.);
- c. vzdělávací kurzy s doplňkovými formami rehabilitace zejména pro později osleplé (skupinové čtení bodového písma, kurzy přípravy jídel a stolování, kurzy sociální komunikace, kurzy práce s pomůckami);
- d. motivační volnočasové aktivity: kurzy zručnosti - pletení, práce s hlínou, kulturní a sportovní aktivity - výlety, exkurze, soutěže - tyflomobil, sportovní aktivity, atd.;
- e. poradenství a dispečink asistenčních služeb: všeobecné, sociálně a pracovně právní poradenství, průvodcovská a předčitatelská služba, pomoc při odstraňování architektonických bariér.

(Centrum denních aktivit a sociálních služeb)

2. v oblasti náročných elektronických pomůcek, založených na bázi PC, které nejen studentům a zaměstnaným, a také o to významněji nezaměstnaným nabízí řešení v oblasti informačních bariér.

Pro těžce zrakově postižené

- odborné poradenství, konzultace a zácvik s pomůckami
- digitalizace a speciální tisky (ve slepeckém písmu, ve zvětšeném černotisku)

Spolupracujeme s Knihovnou digitalizovaných textů pro nevidomé a slabozraké BrailNet

Pro jinak těžce zdravotně postižené zejména s těžkým motorickým postižením horních končetin

- poradenství při výběru speciálně upraveného počítače nebo klávesnice;
- nácvik obsluhy klávesnice těžce motoricky postižených osob, kteří mohou využívat k obsluze jen jednu ruku nebo je nutný speciální nácvik s postiženými horními končetinami - ať už s doprovodnou zrakovou vadou či bez ní;

Poradenství a školení v problematice Internetu

Každý čtvrtek v pracovní dny (mimo prázdniny) provozujeme Internetový klub pro zrakově postižené.

V této oblasti přesahujeme rámec zrakově postižených a některé služby nabízíme i jinak zdravotně postiženým občanům. Detašovaná pracoviště s učebnou ve Zlíně a v Jihlavě jsme předali k užívání našim sesterským společnostem obdobného zaměření. Naše působení se nyní pouze omezuje na odborné technické poradenství.

(Centrum pomůcek a informatiky)

Pro naši společnost byl rok 2003 rokem nesmírně plodným. Evropský rok zdravotně postižených pro nás byl výzvou ke zkvalitnění dosud poskytovaných služeb. Byl to rok dalšího vzdělávání a kvalifikačního růstu pracovníků.

Všechny programy se uskutečňují prostřednictvím

- aktivizačních intervencí
- služeb sociální péče
- osobní asistence
- ostatních služeb (např. v oblasti odstraňování bariér)

I. Dlouhodobé aktivizační intervence

1. Kurzy práce s kompenzačními pomůckami na zpřístupnění a zpracování informací
2. Kurzy čtení bodového písma
3. Vzdělávací kurzy v oblasti sociální komunikace a psychologie
 - Kurzy sociální komunikace (trénink chování v nejrůznějších situacích)
 - Kurzy rétoriky
4. Ruční práce a kurzy manuální zručnosti, modelování
5. Vaření, práce v kuchyni, stolování

II. Krátkodobé aktivizační intervence

1. Krizová intervence
2. Poradenství a konzultace (všeobecné, sociálně právní a pracovně právní)
3. Odstraňování bariér
4. Pohybové a sportovní aktivity
5. Kulturně vzdělávací aktivity

III. Služby sociální péče

1. Doprovod klienta (průvodcovská služba)
2. Předčitatelská služba
3. Návštěva u klienta, terénní sociální práce
4. Ostatní jednorázová pomoc

IV Osobní asistence

Pravidelné návštěvy u klientů v domácnosti, na pracovišti či jinde za účelem poskytování asistence při každodenních a potřebných činnostech.

V. Jaké služby neposkytujeme

TyfloCentrum Brno, o. p. s. neposkytuje následující služby, může však zprostředkovat jejich zajištění u dalších poskytovatelů zdravotních či sociálních služeb:

- lékařskou péči, pečovatelské a ošetrovatelské služby
- ubytování a stravování
- půjčování knih a pomůcek, prodej pomůcek
- základní nácvik dovedností sebeobsluhy a vaření v domácím prostředí klientů
- výuku prostorové orientace a samostatného pohybu
- kurz čtení a psaní Braillova písma pro začátečníky
- nácvik vlastnoručního podpisu

- výběr, doporučování a nácvik využívání kompenzačních pomůcek, které nejsou založeny na bázi PC
- poradenství a služby žadatelům o vodící psy

Aktivity naší společnosti roku 2003 (v závorce počet zaměstnanců účastnících se na akci)

Odborná účast na rekondičních pobytech pořádaných SONS:

- 15.-29.8. Kouty nad Desnou (4 pracovníci / 26 klientů s doprovodem / odučeno 336 hodin)
- 23.8.- 30.8. Kuklík u Sněžného na Moravě (2 pracovníci + 2 externí / 32 klientů)

Účast na propagačních akcích, výstavách, konferencích (kdy, kde, počet zapojených pracovníků):

- 23.-25.3. - konference ISSS Hradec Králové (2)
- 16. - 17.5. - Brno - Tmavomodrý festival s výstavou kompenzačních pomůcek pro nevidomé (4)
- 27.9. - účast na Brněnských dnech pro zdraví - Kolečko s kolem i bez kola (ve spolupráci s Centrem dopravního výzkumu (1)
- 6.-10.10. - Brno - Invex (5)
- 4.-7.11. - Brno - Rehaprotex (6)

Naše přednášková činnost (kdy, kde a kolik našich zúčastněných a přednášejících):

- 22.3. INSPO - příspěvek Bezbariérový Internet (2)
- 23.-25.3. ISSS - příspěvek e-Komunikace nevidomých občanů s veřejnou správou (2)
- 22.-25.4. celostátní setkání instruktorů v Rožnově s aktivní přednáškovou účastí (1)
- 26.11. , 3.12. - výuka studentů Pedagogické fakulty MU Brno (8 hodin, 9 studentek)
- listopad - krajské semináře pro obce s rozšířenou působností v Jihlavě, v Brně a v Pardubicích (2)
- přednášky pro střední školy se zaměřením na zdravotní a sociální oblast v našem středisku
- besedy na školách (zajišťuje dobrovolnice bývalá paní učitelka - 89 let)

Stáže a praxe pro studenty:

- 17. - 28.02. - 2 praktikantky z VOŠ sociální Kotlářská ul. (6 hodin denně)
- od 28.4. - praxe vysokoškolské studentky FF MUNI, 16 hodin (v průběhu dubna až června).
- 9.10. - 12.12. - 2 praktikantky z VOŠ sociální Kotlářská ul. (každý čtvrtek a pátek, 4 hodiny denně)

Uveřejněné články a statě v časopisech:

1. Počítače a zrakově postižení - série článků ve čtrnáctideníku Počítač pro každého (Mohou zrakově postižení pracovat s počítačem?, Softwarové lupy pro těžce zrakově postižené uživatele, Jak číst tištěný text pomocí skeneru, Hlasové výstupy pro nevidomé, České odečítače obrazovky, Zahraniční odečítače obrazovky, čísla 13 - 18/2003).
2. "Internet bez bariér nejen pro zrakově postižené", týdeník Veřejná správa (vydává MV ČR).
3. "Vývoj služeb pro zrakově postižené v ČR", čtvrtletních Oční optika

(Tyto články vznikly ve spolupráci s Metodickým centrem informatiky SONS)

Účast na školení a seminářích (kdy, kde, počet zúčastněných pracovníků):

1. 22.-25.4. celostátní týdenní setkání instruktorů v Rožnově s aktivní přednáškovou účastí (5)
2. únor až červen - semestrální studium Public Relations - Jak získat důvěru veřejnosti (1)
3. 23. - 26.6. školení v Chlumci nad Cidlinou - zaměstnávání zrakově postižených (2)
4. 22.8. - školení v Brně - Speciální techniky sociální práce (2)
5. 4.-5.9. školení Window Eyes (5)
6. 17. - 19.10. - školení sociálně právních poradců (1)
7. 4.11. , 2.12. - školení na téma Rozhovor, problémový klient (1)
8. 21.-23.11. celostátní víkendové setkání instruktorů na Dědině s aktivní přednáškovou účastí (5)
9. 15.12. setkání osobních asistentů

Naše akce (v závorce uvádíme počet zúčastněných klientů):

1. 24.-28.2. Den otevřených dveří s výstavkou prací našich klientů OTEVŘENO II. v rámci měsíce pro neziskový sektor v klubovně TC na Chaloupkově ulici (25)
2. 14. - 16.4. Velikonoční dílna (15)
3. 25. - 27.4. víkendový pobyt na Kuklíku
4. 11.6. - literární klub Ve stínu pohádkového lesa (psychologická interpretace Dr. Galvas) účinkoval známý brněnský herec pan Ladislav Lakomý
5. 2.7. tandemový výlet (4 tandemy a 2 doprovody)
6. 12. -26.7. Tábor pro nevidomé děti (3 pracovníci / prostřídalo se celkem 21 dobrovolníků, z toho 5 nevidomých / 21 dětí) ve spolupráci s **OS Manus**
7. 16.9. - příspěvek na semináři věnované Evropskému týdnu mobility s praktickými ukázkami
8. 24.9. - výlet Vranov u Brna, Paulánský klášter. (18)
9. 4.10. - TyfloBrno 2003 - soutěž v prostorové orientaci a samostatném pohybu nevidomých v městské části Brno-Střed (13)
10. 13.11. - Den otevřených dveří
11. 15. - 16. 12. Vánoční dílna (38)

Naše společnost se zúčastnila společně se sesterským TyfloCentrum Praha projektu SONS "Evropa konečky prstů" (V Brně se konaly 4 semináře). Viz. www.sons.cz/eu.

Na stránce [Aktivity TyfloCentra Brno, o.p.s.](#) je možné prohlédnout si textovou i obrazovou dokumentaci k výše uváděným akcím.

Vydávání informačního čtvrtletníku Chaloupka:

forma časopisu :	počet odběratelů 2001	počet odběratelů 2002	počet odběratelů 2003
ve slepeckém písmu	18	33	33
zvětšený černotisk	43	79	90
zvuková podoba	18	41	50
digitální podoba (e-mail)	14	38	137
celkem	93	191	310

Vysoký nárůst odběratelů digitální podoby časopisu byl způsoben zasláním Chaloupky do e-mailové konference klientů z Jižní Moravy.

VII. Naše činnost v číslech

Centrum denních aktivit a sociálních služeb

Sociální intervence skupinová

dlouhodobé	počet jednotlivých služeb	celkový počet zúčastněných	počet klientů
B	18	29	2
R	33	216	17
T	7	81	15
M	8	50	14
V	8	16	7

L	6	18	6
Z	8	45	9
Σ	88	455	70
krátkodobé	počet jednotlivých služeb	celkový počet zúčastněných	počet klientů
C	53	296	36
E	29	222	76
Σ	82	517	112

Služby sociální péče

typ	počet jednotlivých služeb	počet klientů
D	92	19
N	58	20
P	38	15
J	64	27
Σ	252	81

Sociální intervence individuální (krátkodobá)

typ	počet jednotlivých služeb	počet klientů
K	25	10
S	487	119
Σ	512	129

S - poradenství			
v	337	72	typ porad
s	112	42	
k	38	5	
Σ	487	119	
p	58	5	forma porad
t	188	51	
e	35	9	
n	151	48	
d	55	7	
Σ	487	119	

Vysvětlivky:

B - kurz čtení a psaní bodového písma			služby poskytované skupině	dlouhodobé kurzy
R - ruční práce a kurzy manuální zručnosti, modelování a výtvarné techniky				
T - kurz sociální komunikace (trénink chování v nejrůznějších situacích)				
M - kurz rétoriky (umění mluvit, komunikovat, domluvit se)				
V - vaření, práce v kuchyni, stolování				
L - literární klub *				
Z - JOB kluby - získávání zaměstnání				
C - cvičení, show down, sport, turistika, vycházky, pohybová kultura				
E - exkurze, přednášky, výstavy, divadla, literárně-dramatické aktivity			služby poskytované individuálně	krátkodobé kurzy a aktivity
K - krizová intervence (psycholog)				
S - sociálně – právní konzultace a poradenství, všeobecné poradenství				
	v - všeobecné	typ porad		
	s - sociální			
	k - krizové			

	p - poštou	forma porad		
	t - telefonicky (mimo objednávání klientů)			
	e - elektronicky			
	n - návštěva ve středisku			
	d - doma			
D - doprovod klienta (průvodcovská služba)				
N - návštěva u klienta doma, na pracovišti, ve škole				
P - předčitatelská služba na úřadu, doma, ...				
J - jiné jednorázové pomoci (pomoc s vyplňováním formulářů, ...)				

* (spolupráce s oddělením zvukových knih [Knihovny Jiřího Mahena](#) a s [OS Manus](#))

Centrum pomůcek a informatiky

Individuální intervence dlouhodobá:

PC kurzy (základní 50 hodin, nadstavbové 20 - 60 hodin)

základní kurzy	hodiny	počet kurzů (klientů)
klávesnice (30 hodin)	170	11
nácvik hlas. syntézy	10	1
čtecí přístroj (5)	598	23
digitální lupa (7)	120	6
digitální lupa s hlasem (7*)	658	28
elektronický zápisník (13)	145	6
elektronický zápisník (13*)	190	5

nadstavbové kurzy	120	4
Σ	2 011	84

Individuální intervence krátkodobá:

Konzultace (1-2 hodiny)

počet konzultací	216
počet hodin	133
počet klientů	86

Co se nejvíce konzultovalo:

- vypalování pomocí programu Nero
- Outlook Express - nastavování více účtů, třídění zpráv
- speciální programy pro zrakově postižené
- práce s programy, jejichž ovládání není náplní základního kurzu (Excel, WinAmp, ...)
- výběr vhodné sestavy pomůcky

Čtvrteční Internetový klub pro nevidomé

počet návštěvníků celkem	93
počet klubů	33
počet pravidelných klientů	6

Vysvětlivky typů pomůcek:

4	hmatové displeje	autonomní pomůcky
5	čtecí přístroj pro nevidomé	
7	digitální zvětšovací lupa	

7*	digitální zvětšovací lupa s hlas. podporou	
13	elektronický zápisník - notebook	
13*	elektronický zápisník - Aria	
		přídavné pomůcky
8	adaptér hlasového syntetizátoru	
9	programové vybavení	
11	tiskárna	
12	zařízení pro přenos dat	

Odborné technické poradenství při výběru optimální PC pomůcky pro zrakově postižené v roce 2003 (počty kladných vyjádření k žádosti o PC pomůcku)

[illegible]

Královo Pole		2			1			1		1		5	1
Kohoutovice				1								1	1
Líšeň		2							1		1	4	
Medlánky			1									1	
Slatina		1			1				1	1		4	1
St. Lískovec		1										1	
Vinohrady							1	1		1	1	4	
Žabovřesky		1		1								2	1
Brno		1 2	2	3	5	1	2	5	3	5	2	4 0	8
Hodonín			1						1			2	
Kyjov						1						1	1
Mikulov					1							1	
Mor. Krumlov					1				1	1		3	1
Pohořelice		1							1			2	1
Rosice		1			1							2	1
Šlapanice					1		1	1		1		4	
Tišnov	1											1	
Znojmo		1	1		1				2	1		6	2

Celkem	2	$\frac{2}{0}$	8	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{6}$	2	4	7	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{0}$	2	$\frac{9}{6}$	24
--------	---	---------------	---	---------------	---------------	---	---	---	---------------	---------------	---	---------------	----